

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Stg. Prisma, stg. prot. chr. & oecumen. onderwijs in Almere

Onderzoek bestuur en scholen

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 6 mei 2019

Samenvatting

Minstens één keer in de vier jaar onderzoekt de onderwijsinspectie ieder schoolbestuur in Nederland. Het vierjaarlijks onderzoek is dit jaar uitgevoerd bij het bestuur van stichting Prisma. We hebben onderzocht of het bestuur op zijn scholen zorgt voor onderwijs van voldoende kwaliteit en of het financieel in staat is om ook in de toekomst goed onderwijs te blijven verzorgen.

Wat gaat goed?

Het bestuur heeft een goed kwaliteitssysteem. Het weet veel over de leerresultaten, de kwaliteit van de lessen en de vaardigheden van de leraren op de scholen. Bovendien weet het bestuur hoe de scholen de kwaliteit van het onderwijs willen verbeteren en helpt het bestuur de scholen om hun plannen uit te voeren.

De eigen doelen en plannen heeft het bestuur vastgelegd in het strategisch beleidsplan. In de schoolplannen van de scholen die wij hebben bezocht, is het beleid van het bestuur duidelijk terug te zien. Zo heeft het bestuur het voornemen, dat alle leerlingen in Almere met succes naar school gaan. Op de scholen, die wij hebben bezocht, lezen wij in het schoolplan hoe een school van plan is om dit te doen. Bovendien zien wij op deze scholen dat leraren hun best doen om de leerlingen zo goed mogelijk te begeleiden. Ook biedt het bestuur de leraren en de directies de mogelijkheid om zoveel mogelijk te leren.

De directies van de scholen, de leraren en de leden van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) vinden dat zij goed geïnformeerd worden door het bestuur. Ook krijgen zij de gelegenheid om mee te denken over het beleid van het bestuur. Het financieel beheer van het bestuur is in orde. Het bestuur weet hoeveel geld het nu en in de toekomst nodig heeft voor het geven van goed onderwijs. Het bestuur verkrijgt en besteedt de middelen die het daarvoor van de rijksoverheid ontvangt in overeenstemming met de wettelijke eisen.

Wat moet beter?

Het bestuur heeft de kwaliteit van het onderwijs op de scholen in beeld. Er is één school waar de kwaliteitszorg niet op orde is. Deze school heeft onvoldoende zicht op de leerresultaten van de leerlingen en de kwaliteit van het onderwijs op de school. Bovendien ontbreekt op deze school een plan waarin is beschreven, hoe de school werkt

Bestuur: Stichting Prisma
Bestuursnummer: 40114

Aantal scholen onder bestuur: 17

Totaal aantal leerlingen: 5.216
Teldatum: 1 oktober 2018

Lijst met onderzochte scholen:
13CW pcbs Ichthus
23EV pcbs De Lichtboei
27AA bs De Optimist
23ZW pcbs De Buitenburg
24FT sbo De Klimop
27XJ bs Het Drieluik

aan de verbetering van de onderwijskwaliteit.

Wat kan beter?

Het bestuur beschikt over veel informatie over de scholen en stuurt ook op de verbetering van de onderwijskwaliteit. Het bestuur heeft in het strategisch beleidsplan niet alle doelen duidelijk beschreven. Het bestuur kan zich verbeteren door in dit plan duidelijke doelen en ambities te beschrijven en bovendien aan te geven, welke eisen er worden gesteld aan de kwaliteit.

Vervolg

We hebben met het bestuur afgesproken dat wij in juni 2019, van de school waar de kwaliteitszorg onvoldoende is, een schoolplan ontvangen dat aan de wettelijke eisen voldoet.

Inhoudsopgave

1.	Opzet vierjaarlijks onderzoek	5
2.	Resultaten onderzoek op bestuursniveau	8
3.	Resultaten verificatieonderzoek	16
	3.1. Het Drieluik	16
	3.2. De Klimop	19
	3.3. De Optimist	22
	3.4. De Lichtboei	25
	3.5. De Ichthus	27
4.	Resultaten onderzoek goede school: De Buitenburcht	32
5.	Reactie van het bestuur	38

1. Opzet vierjaarlijks onderzoek

De inspectie heeft in de maanden januari en februari 2019 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij de Stichting Prisma. In een vierjaarlijks onderzoek staat de volgende vraag centraal: is de sturing op kwaliteit op orde en is er sprake van deugdelijk financieel beheer? Het onderzoek wordt uitgevoerd aan de hand van vier deelvragen:

1. Heeft het bestuur doelen afgesproken met de scholen, heeft het voldoende zicht op de onderwijskwaliteit en stuurt het op de verbetering van de onderwijskwaliteit?
2. Heeft het bestuur een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer?
3. Communiqueert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen en die van zijn scholen?
4. Is het financieel beheer deugdelijk?

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd op twee niveaus: op bestuursniveau en op schoolniveau. Op het niveau van het bestuur richt het onderzoek zich met de vier deelvragen op de standaarden binnen de kwaliteitsgebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer.

Standaard	Onderzocht
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•
Financieel beheer	
FB1 Continuïteit	•
FB2 Doelmatigheid	
FB3 Rechtmatigheid	•

Om Kwaliteitszorg en ambitie te kunnen beoordelen doen we niet alleen onderzoek op het niveau van het bestuur, maar onderzoeken we tevens de onderwijskwaliteit van een deel van de scholen waarvoor het verantwoordelijk is. We onderscheiden binnen het vierjaarlijks onderzoek op schoolniveau verschillende typen onderzoek:

• Verificatieonderzoek

Het verificatieonderzoek is onderdeel van het onderzoek naar de kwaliteitszorg en het financieel beheer op bestuursniveau. We voeren het in de eerste plaats uit om vast te stellen of het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie voldoende is; het onderzoek laat zien of de

sturing op de kwaliteit door het bestuur ook in de praktijk werkt. Het geeft ons in de tweede plaats zicht op de onderwijskwaliteit van de school.

• Onderzoek op verzoek goede school

Een bestuur kan bij het vierjaarlijks onderzoek een verzoek doen aan de inspectie onderzoek uit te voeren bij scholen die naar de mening van het bestuur goed zijn.

Onderstaand figuur geeft weer hoe het vierjaarlijks onderzoek bij scholen is ingericht. Aangegeven is welke standaarden zijn onderzocht op de verschillende scholen. Ook is aangegeven welk type onderzoek is ingezet.

School	Verificatie					Goed
	1	2	3	4	5	6
Onderwijsproces						
OP1 Aanbod						•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•	•	•		•	•
OP2SN Zicht op ontwikkeling en begeleiding				•		
OP3 Didactisch handelen						•
OP4 (Extra) ondersteuning						•
OP6 Samenwerking	•	•	•	•	•	•
OP8 Toetsing en afsluiting						•
Schoolklimaat						
SK1 Veiligheid						•
SK2 Pedagogisch klimaat						•
Onderwijsresultaten						
OR1 Resultaten						•
Kwaliteitszorg en ambitie						
KA1 Kwaliteitszorg	•	•	•	•	•	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•	•	•	•	•	•
KA3 Verantwoording en dialoog						•

1. pcbs Ichthus, 2. pcbs De Lichtboei, 3.bs de Optimist, 4. sbo De Klimop, 5. bs Het Drieluik, 6. pcbs De Buitenburg.

Onderzoeksactiviteiten

Het bestuur heeft Passend Onderwijs hoog in het vaandel staan. Alle leerlingen in Almere zijn succesvol op school, is de ambitie van het bestuur in samenspraak met het samenwerkingsverband. Om deze ambitie waar te maken geven de scholen vorm aan passend onderwijs op de eigen school en werken zij daarnaast intensief samen met

andere scholen en instellingen in de stad Almere. Het afgelopen jaar zijn op alle scholen de schoolondersteuningsprofielen herijkt en is er een scan uitgevoerd naar de basisondersteuning op alle scholen. Hoe de scholen vorm geven aan passend onderwijs en daarmee zorgen dat de leerlingen succesvol zijn op school, is in beeld bij het bestuur. Om te verifiëren in hoeverre het bestuursbeleid zichtbaar is op de scholen onderzoeken wij de standaarden OP2, OP6, KA1 en KA2 als geheel en daarbinnen bekijken wij het thema Passend Onderwijs. Wij kiezen voor de standaard OP2, Zicht op ontwikkeling, omdat het een voorwaarde is dat de school alle leerlingen goed in beeld heeft om hen vervolgens passend onderwijs te kunnen bieden. Wij kiezen voor de standaard OP6, Samenwerking, omdat de scholen bij het bieden van passend onderwijs nauw samenwerken met andere scholen en instanties in de stad. Wij gaan met de scholen in gesprek om te kijken hoe deze samenwerking gestalte krijgt in de praktijk en welke effecten de samenwerking heeft op de kwaliteit van passend onderwijs. KA1 en KA2 onderzoeken we om te kijken of het bestuursbeleid op het gebied van kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur doorwerkt in de scholen.

Overige wettelijke vereisten

De deugdelijkheidseisen die niet aan een standaard in het waarderingskader zijn verbonden vatten we samen onder de noemer overige wettelijke vereisten (zie Onderzoekskader). Wij hebben de volgende vereisten onderzocht:

- Aanwezigheid schoolgids art. 16, lid 2 en 3, WPO
- Vrijwilligheid ouderbijdrage art. 13, lid 1 onder e, in samenhang met art. 40 WPO
- Aanwezigheid meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld art. 4b, WPO

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen op de standaarden uit de kwaliteitsgebieden kwaliteitszorg en ambitie en financieel beheer op bestuursniveau. Ook de afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in hoofdstuk 2. Hoofdstuk 3 gaat in op de resultaten van de verificatieonderzoeken. In hoofdstuk 4 beschrijven we de resultaten van het onderzoek naar goed.

In hoofdstuk 5 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

Legenda

Beoordelingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- G Goed
- V Voldoende
- O Onvoldoende
- K Kan beter

Kwaliteitsgebieden:

- Onderwijsproces
- Schoolklimaat
- Onderwijsresultaten
- Kwaliteitszorg en ambitie
- Financieel beheer

2. Resultaten onderzoek op bestuursniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau: de oordelen op de standaarden in de gebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer.

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat de oordelen zijn op de twee onderzochte kwaliteitsgebieden op bestuursniveau. Ook is weergegeven in hoeverre onze oordelen overeenkomen met het beeld dat het bestuur zelf heeft van de gerealiseerde kwaliteit op de scholen en in hoeverre het beleid van het bestuur doorwerkt tot op schoolniveau.

Het beeld van het bestuur over de kwaliteit komt niet overeen met het beeld van de inspectie

Het beeld van het bestuur komt volledig overeen met het beeld van de inspectie

Het beleid van het bestuur werkt niet door tot op school/opleidingsniveau

Het beleid van het bestuur werkt volledig door tot op school/opleidingsniveau

Samenvattend oordeel

Is de sturing op kwaliteit op orde en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?

Het antwoord op deze centrale vraag in dit vierjaarlijks onderzoek is bevestigend. Alle onderzochte standaarden van de gebieden

Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer geven hetzelfde beeld. Het bestuur van de stichting Prisma heeft voldoende zicht op de kwaliteit van het onderwijs op de scholen. Verbetering van kwaliteit is een continu proces waarbij het bestuur de scholen ondersteunt. Tevens kent het bestuur een professionele cultuur. Het bestuur stimuleert het ontwikkelen van de individuele vaardigheden en professionele houding van zowel de leraren als de directie van de scholen. Dat het bestuur Passend onderwijs hoog in het vaandel heeft staan, is op alle scholen die wij bezocht hebben, terug te zien. De scholen werken onderling samen en met verschillende deskundigen en instanties om voor iedere leerling onderwijs op maat te bieden.

Daarnaast is de financiële positie van het bestuur in orde. We zien op korte of middellange termijn geen risico's voor de financiële continuïteit bij Stichting Prisma. Het bestuur voldoet aan de onderzochte standaarden op het kwaliteitsgebied Financieel beheer.

In paragraaf 2.1 gaan we in op de drie deelvragen in het onderzoek die betrekking hebben op het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie. Ook gaan we in deze paragraaf in op het bestuursbeleid met betrekking tot Passend onderwijs. In paragraaf 2.2 geven we antwoord op de vierde deelvraag in het onderzoek met betrekking tot het Financieel beheer. Paragraaf 2.3 geeft een overzicht van het vervolg van het toezicht.

2.1. Kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie, waarbij wij antwoorden geven op drie deelvragen.

 Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		●	
KA2 Kwaliteitscultuur		●	
KA3 Verantwoording en dialoog		●	

In het eerste vierjaarlijks onderzoek op bestuursniveau geven we in het funderend onderwijs geen oordeel op het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie. We geven alleen een oordeel op de drie standaarden afzonderlijk. Aan de hand van deze oordelen geven we een kwalitatieve beschrijving van het kwaliteitsgebied.

Heeft het bestuur doelen afgesproken met de scholen, heeft zij voldoende zicht op de onderwijskwaliteit en stuurt zij op de verbetering van de onderwijskwaliteit (KA1)?

Het antwoord op de drie bovengestelde vragen is ja. Wij beoordelen deze standaard daarom als voldoende.

De doelen kunnen concreter

Het bestuur heeft de visie en doelen op bestuursniveau vastgelegd in het strategisch beleidsplan. De scholen die wij hebben bezocht, vertalen deze strategische doelen in het schoolplan naar doelen voor de eigen school. In de jaarplannen worden de schooldoelen verder uitgewerkt en in de jaarverslagen evalueren de scholen de ontwikkelingen van het afgelopen jaar. De scholen die wij hebben bezocht, werken heel planmatig. Eén school vormt een uitzondering op deze regel. Op deze school zijn de plannen zo summier uitgewerkt, dat het onduidelijk is welke doelen de school voor ogen heeft en hoe er aan deze kwaliteitsdoelen wordt gewerkt.

Voor zowel het strategisch beleidsplan als de school- en jaarplannen geldt overigens wel dat de kwaliteitsdoelen niet even concreet beschreven zijn. Het bestuur kan zich verbeteren door de inhoudelijke doelen en ambities in het strategisch beleidsplan concreter te formuleren door de normering van de kwaliteit te beschrijven.

Het bestuur beschikt over veel informatie

Het bestuur heeft een kwaliteitszorgsysteem ingericht waarbij alle onderdelen van het onderwijsleerproces en de leerresultaten cyclisch worden geëvalueerd. Om de kwaliteit in beeld te brengen maakt het bestuur gebruik van managementrapportages, overzichten en evaluaties van leerresultaten, overzichten van beoordelingen van leraren, zelfevaluaties, verslagen van collegiale visitaties, auditverslagen, tevredenheidsonderzoeken, overzichten van interventies en evaluaties van het verloop van deze activiteiten. Naast deze uitgebreide verslaglegging gaat het bestuur regelmatig zelf op schoolbezoek. Kortom het bestuur beschikt over een veelheid aan informatie vanuit verschillende bronnen.

Het bestuur stuurt op kwaliteitsverbetering

Om een goed beeld te krijgen van de kwaliteit en de verbetering van de kwaliteit bespreekt het bestuur twee keer per jaar de voortgang met directeuren van de scholen aan de hand van de managementrapportage. Indien er risico's zijn geconstateerd, wordt het contact geïntensiveerd en zijn er frequenter gesprekken tussen het bestuur en de schoolleiding. Wanneer een school zich niet verbetert, laat het bestuur een risicoanalyse uitvoeren door een externe organisatie. De scholen werken met jaarplannen en beschrijven in deze plannen hun verbeteractiviteiten. Bij het maken en uitvoeren van deze plannen krijgen scholen ondersteuning vanuit het bestuurskantoor. Daarnaast volgt het bestuur de ontwikkelingen op de scholen nauwgezet aan de hand van de gesprekken en de schoolbezoeken.

Het beeld van de scholen komt niet geheel overeen

Ondanks het degelijke kwaliteitszorgsysteem van het bestuur en het feit dat het bestuur de ontwikkelingen op de scholen systematisch volgt, komt ons beeld van de scholen niet geheel overeen. Ten eerste

komen wij tot een andere eindconclusie bij de school waar wij een onderzoek naar goed hebben uitgevoerd. Deze school voldoet zeker aan de basiskwaliteit, maar krijgt van ons niet het eindoordeel goed. Het bestuur, die de school heeft voorgedragen voor het onderzoek, wijt het verschil in het beeld vooral aan recente wisselingen bij het personeel. Hoewel wij zeker denken dat deze personele wisselingen een rol spelen, zien wij daarnaast het ontbreken van objectieve normen als oorzaak. Wanneer de kwaliteitsdoelen niet concreet zijn vastgelegd, ontbreken normen die bepalen wanneer de kwaliteit van een school wordt gezien als basiswaliteit of als goed. Op de tweede plaats wijkt ons oordeel af bij de sbo-school waar wij een verificatieonderzoek hebben gedaan. Op deze school fungeert het kwaliteitszorgsysteem, zoals het bestuur heeft opgezet, onvoldoende. Deze school brengt naar ons oordeel de onderwijskwaliteit onvoldoende in beeld. Daarnaast kijken wij anders naar de positie van de school binnen het samenwerkingsverband en het bestuur.

Heeft het bestuur een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer (KA2)?

De kwaliteitscultuur beoordelen wij als voldoende omdat het bestuur handelt volgens de Code Goed Bestuur en dit leidt tot een integere en transparante organisatiecultuur waar iedereen vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid werkt aan de verbetering van de onderwijskwaliteit.

De verantwoordelijkheid wordt gedeeld

Het dagelijks bestuur is gedreven en gericht op verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Op het bestuurskantoor zijn de taken en verantwoordelijkheden verdeeld. De scholen worden ondersteund vanuit het bestuurskantoor. De bestuurder is eindverantwoordelijk maar wordt ondersteund door een kwaliteitszorgmedewerker en portefeuillehouders op het gebied van onderwijs en passend onderwijs. De portefeuillehouders zijn directeurs die naast hun taak als schoolleider een portefeuille beheren, op dit beleidsterrein meedenken over het te voeren beleid en vraagbaak zijn voor de andere directeurs. De directeurs werken professioneel samen. Zij kunnen met hun vragen bij elkaar terecht en maken gebruik van collegiale consultatie. De directeurs die wij hebben gesproken, geven aan veel van elkaar te leren.

Veel aandacht voor scholing en professionele ontwikkeling

De directeurs van de scholen die wij hebben bezocht, bezoeken de lessen en brengen de leerkrachtvaardigheden in beeld. Op basis van geïnventariseerde behoeften of wensen krijgen de leraren scholing geboden zowel individueel als in teamverband. Deze scholing is zowel extern mogelijk als intern aan de Prisma academie. Daarnaast werkt het bestuur nauw samen met twee opleidingsinstituten. Samen met deze instituten doet het bestuur onderzoek en haalt daarmee de wetenschap binnen.

Op de scholen die wij hebben bezocht, werken de teams veelal

professioneel samen. Vanuit het bestuur zijn de professionele leergemeenschappen geïnitieerd. De leraren zijn enthousiast over deze leergemeenschappen waarin zij met een kleine groep collega's werken aan de verbetering van een vakgebied in de school. De scholen richten professionele leergemeenschappen naar eigen behoefte, passend bij hun jaarplan in.

Alle leerlingen succesvol op school

Het is de ambitie van het bestuur dat alle leerlingen succesvol zijn op school. Wij hebben in dit onderzoek meegenomen in hoeverre dit beleidsthema terug te zien is op de scholen. In dit kader hebben wij tijdens de verificatieonderzoeken op de scholen gekeken hoe zij de ontwikkeling van de leerlingen in beeld hebben en hoe zij ervoor zorgen dat leerlingen die ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. De scholen, die wij hebben bezocht, onderschrijven de visie van het bestuur en zetten zich in om de uitgangspunten van deze visie op school goed uit werken.

Tijdens de onderzoeken op de scholen hebben wij vastgesteld dat alle scholen de ontwikkeling van de leerlingen in beeld hebben. Om de leerlingen zo goed mogelijk te begeleiden spannen de scholen zich flink in om de benodigde begeleiding te realiseren. Om de eigen expertise te verbeteren, werken de scholen intensief samen met andere scholen en specialisten van zowel binnen als buiten het samenwerkingsverband. Het effect van het samenwerken met deze specialisten is dat scholen zich beter toegerust voelen om de leerlingen te begeleiden. De intensieve samenwerking zorgt ervoor dat leraren en experts zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen en veel van elkaar leren. Ook het bestuurskantoor speelt een belangrijke rol. De portefeuillehouder passend onderwijs van het bestuurskantoor ondersteunt en stimuleert het beleid van de scholen.

Naast deze positieve punten zien wij ook mogelijkheden tot verbetering. Deze liggen er naar ons idee vooral bij de sbo-school. Deze school heeft een redelijke geïsoleerde positie zowel binnen het bestuur als binnen het samenwerkingsverband. Deze school zou, gezien de specifieke expertise, een actievere rol kunnen spelen.

Communiceert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen en die van zijn scholen (KA3)?

Het antwoord op deze vraag is bevestigend en wij beoordelen deze standaard als voldoende.

Het bestuur betreft partners bij het beleid

De wijze waarop het bestuur zich zowel intern als extern verantwoordt, is in orde evenals de wijze waarop gecommuniceerd wordt met de verschillende geledingen. Zo legt het bestuur verantwoording af over de doelen en resultaten middels een toegankelijk jaarverslag en overlegt het bestuur regelmatig met de raad van toezicht en de GMR. Daarnaast onderhoudt het bestuur nauwe contacten met externe partijen zoals de gemeente, het

samenwerkingsverband, andere besturen, de kinderopvang, de opleidingsscholen en externe deskundigen waarbij de focus ligt op de kwaliteitsverbetering van het onderwijs.

Het bestuur voorziet de raad van toezicht, naast de geplande overlegmomenten, regelmatig van informatie. De raad van toezicht heeft geen geïsoleerde positie binnen de organisatie. Naast het overleg met het bestuur, vergadert de raad twee keer per jaar met de GMR en één keer per jaar met het directiebestuur. Bovendien bezoekt de raad van toezicht alle scholen in een cyclus van vier jaar. De leden van de GMR zijn tevreden over het contact met het bestuur. Zij vinden dat zij voldoende informatie ontvangen en mee kunnen denken over het te voeren beleid. De leden van de GMR voelen zich serieus genomen. Niet alleen positieve feedback maar ook kritische noten vanuit de GMR worden opgepakt door het bestuur.

Zowel de teamleden als de ouders die wij hebben gesproken zijn tevreden over de wijze waarop zij door het bestuur geïnformeerd worden en over de wijze waarop zij betrokken worden bij de ontwikkeling van het beleid.

2.2. Financieel beheer

Wij baseren ons oordeel over het Financieel beheer op de onderliggende standaarden voor financiële continuïteit en rechtmatigheid. Wij geven in beginsel geen oordeel over financiële doelmatigheid.

De financiële continuïteit en rechtmatigheid zijn beide beoordeeld als 'voldoende'. Het financieel beheer is dan ook beoordeeld als 'voldoende'.

Financieel beheer		V
	O	V
FB1 Continuïteit		•
FB2 Doelmatigheid	Geen oordeel	
FB3 Rechtmatigheid		•

Financiële continuïteit

In onderstaande tabel zijn de financiële kengetallen van het bestuur uit de jaarverslaggeving over de afgelopen en de toekomstige drie jaren afgezet tegen de signaleringswaarden die wij gebruiken in onze jaarlijkse risicodetectie.

Kengetallen	Indicatie	Realisatie			Prognose		
		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liquiditeit (current ratio)	< 0,75	1,44	1,42	1,59	1,46	1,43	1,21
Solvabiliteit 2	< 0,30	0,62	0,62	0,66	0,64	0,64	0,61
Weerstandsvermogen	< 5%	19,41%	19,07%	19,28%	18,08%	16,58%	16,04%
Huisvestingsratio	> 10%	8,47%	7,87%	8,12%	nvt	nvt	nvt
Rentabiliteit	< 0%	-0,30%	-0,07%	1,17%	-1,57%	-1,30%	-0,63%

Wij beoordelen de financiële continuïteit als 'voldoende'. De tabel bevat geen indicatie van financiële risico's voor de continuïteit van het onderwijs binnen nu en twee jaar. Ons onderzoek bevestigde dat beeld.

Wel geven wij het bestuur in overweging de continuïteitsparagraaf te verbeteren door:

- Bij de rapportage over aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem aan te geven op welke wijze het interne risicobeheersingssysteem is ingericht en hoe dit in de praktijk functioneert. Daarbij kan het bestuur aangeven welke resultaten met het systeem zijn bereikt en welke aanpassingen eventueel worden doorgevoerd in de komende jaren.
- Een duidelijke verbinding te maken tussen de meerjarenbegroting en de doelstellingen vanuit het strategisch beleid in de jaarverslagen vanaf 2018.
- In het jaarverslag aan te geven of zij voldoet aan Code Goed Bestuur.

Financiële doelmatigheid

Wij geven geen oordeel over de financiële doelmatigheid. Wel gaan wij zo nodig het gesprek aan over onderwerpen die de doelmatigheid raken. Bij Stichting Prisma kwamen de volgende onderwerpen aan de orde:

Verslag Raad van Toezicht over toezicht op doelmatig gebruik van rijksmiddelen:

Het is de wettelijke taak van Stichting Prisma om onafhankelijk en deugdelijk intern toezicht mogelijk te maken. Bevoegdheden die hij moet beleggen bij de intern toezichthouder (ook wel de Raad van Toezicht) zijn onder meer, dat deze moet toezien op de financiële doelmatigheid. De intern toezichthouder legt verantwoording af over de uitoefening van zijn bevoegdheden in het bestuursverslag. Deze

verantwoording hebben wij niet aangetroffen in het bestuursverslag over 2017. Wij verzoeken de intern toezichthouder, aandacht te besteden aan de doelmatigheid van de besteding en de verantwoording van zijn toezicht daarop in de bestuursverslagen vanaf 2018.

Besteding middelen Passend Onderwijs

Het bestuur ontvangt aan middelen passend onderwijs voor arrangementen en versterking van de basisondersteuning €1.258.654,-. Het bestuur verantwoordt zich in het jaarverslag onvoldoende over de inzet van deze middelen. Deze informatie komt niet tegemoet aan de breed levende maatschappelijke behoefte op dit onderwerp. Wij geven het bestuur daarom in overweging, aandacht te besteden aan de besteding en de verantwoording van deze zorgmiddelen in de bestuursverslagen vanaf 2018

Financiële rechtmatigheid

We beoordelen de financiële rechtmatigheid voor Stichting Prisma als voldoende. Wij baseren ons hierbij op de bevindingen van de instellingsaccountants uit het eerstelijnstoezicht op de financiën van het onderwijs. Daarnaast speelt aanvullende informatie een rol, zoals signalen en (lopende) onderzoeken op het gebied van de financiële rechtmatigheid. In het onderzoek bij Stichting Prisma leidt de weging van de beschikbare informatie tot een positief oordeel.

2.3. Afspraken over vervolgtoezicht

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
Scholen		
Op sbo De Klimop is de kwaliteitszorg onvoldoende. Standaard KA1. De school voldoet op dit moment niet aan de wettelijke eisen op het gebied van kwaliteitszorg (art. 10 WPO). Daarnaast ontbreekt in het schoolplan een beschrijving van het personeelsbeleid (art. 12, derde lid, WPO).	Wij verwachten dat het bestuur erop toeziet dat sbo De Klimop het onderwijsleerproces en de leerresultaten systematisch evalueert en de verbeterpunten concreet benoemt in het schoolplan of jaarplan. Wij verwachten dat het bestuur erop toeziet dat de school op dit punt het schoolplan aanvult. Uiterlijk in juni 2019 ontvangen wij van het bestuur een goedgekeurd en aangevuld schoolplan en een concreet verbeterplan van sbo De Klimop.	In juni 2019 checken wij of de tekortkomingen zijn opgeheven.

3. Resultaten verificatieonderzoek

3.1. Het Drieluik

In deze paragraaf beschrijven wij de resultaten van het verificatieonderzoek van 25 februari 2019 op bs Het Drieluik in Almere. De school heeft ongeveer 842 leerlingen.

Wij hebben op deze school vier standaarden onderzocht: OP2 Zicht op ontwikkeling, OP6 Samenwerking, KA1 Kwaliteitszorg en KA2 Kwaliteitscultuur.

Conclusie:

Drie standaarden geven wij de waardering goed en één standaard beoordelen wij als voldoende.

De leraren hebben de leerlingen goed in beeld en werken professioneel samen. De leraren voelen zich betrokken bij de kwaliteitsontwikkeling op de school.

Onderwijsproces	O	V	G
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP6 Samenwerking			✓

De goede zorgstructuur biedt een stevige basis om zicht te houden op de ontwikkeling van de leerlingen

Het team van Het Drieluik heeft in ruim voldoende mate zicht op de ontwikkeling van de leerlingen. In lijn met het bestuursbeleid heeft ook deze school een scan van de basisondersteuning uitgevoerd en het schoolondersteuningsplan geactualiseerd. De school hanteert een duidelijke cyclus van handelingsgericht werken. In een leerlingprofiel houden leraren bij hoe een leerling zich ontwikkelt, waarbij opvallende zaken worden genoteerd, vooral als een leerling afwijkt van de reguliere leerlijn. Zo nodig brengen leraren een leerling in voor een leerlingbespreking met een van de intern begeleiders. Na elke afnameronde van de leerlingvolgsysteemtoetsen analyseren de leraren aan de hand van duidelijke richtvragen hoe individuele en groepen leerlingen zich ontwikkelen en welke consequenties zij hieraan verbinden voor hun didactisch handelen en de ondersteuning die zij bieden. In groeps- of themaplanningen geven de leraren aan hoe zij aan de verschillende onderwijsbehoeften van (groepjes) leerlingen tegemoet willen komen. De wijze waarop leraren dit concreet vertalen naar hun dagplanningen wordt bewust vrij gelaten; de intern begeleiders houden wel vinger aan de pols of alle leraren dit op enigerlei wijze zichtbaar maken. Mooi is verder dat aan het begin van het schooljaar met alle ouders een interview wordt gehouden om informatie over de ontwikkeling van de leerlingen te delen en verwachtingen met elkaar af stemmen.

In de groepen 7 en 8 wordt opvallend goed geanalyseerd wat mogelijke oorzaken zijn van achterblijvende ontwikkeling. De noodzaak hiertoe wordt in deze groepen extra gevoeld, doordat daar dit schooljaar groepsdoorbroken wordt gewerkt om zo goed mogelijk af te stemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Daarbij worden niet alleen de 'gemiddelde' leerlingen en de leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben goed ondersteund, maar ook leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong. De resultaten van de leerlingen verbeteren in de hoogste groepen zichtbaar. Tijdens het onderzoek zijn ook goede voorbeelden gezien van hoe de leraren in de overige groepen zicht houden op de ontwikkeling van leerlingen, maar de kwaliteit van het 'begrijpen' (analyseren) verschilt per leraar. Dit komt onder andere doordat er dit schooljaar (weer) een grote groep nieuwe leraren is gestart op Het Drieluik. De intern begeleiders stemmen hun coaching en ook hun kwaliteitseisen af op de ervaringen van de verschillende leraren. De resultaten zijn in de groepen 3 tot en met 6 op veel vakgebieden niet naar verwachting, wat betekent dat in deze groepen nog beter moet worden gekeken naar verklaringen voor achterstanden.

De school benut de samenwerking met ketenpartners goed

Ook in dit onderzoek wordt bevestigd dat bestuursbreed sterk wordt inzet op samenwerking met ketenpartners in het kader van Passend Onderwijs. Wij waarderen de standaard Samenwerking dan ook als goed. Het team maakt weloverwogen keuzes als het gaat om de inzet van extra ondersteuning vanuit de stichting Passend Onderwijs Almere of van andere externe deskundigen. Wat het team zelf kan doen, doet het zelf, waardoor de middelen voor extra ondersteuning zo efficiënt en effectief mogelijk worden benut. De school is tevreden over de samenwerking in het kader van passend onderwijs binnen de wijk waar de school onder valt. Dit lijkt de stelling van het bestuur te onderschrijven dat de wijkgerichte manier van werken rond passend onderwijs het beste werkt in de wijken waar een van de schooldirecteuren van Prisma het voorzitterschap van het overleg vervult.

Verder zijn er goede en regelmatige contacten met onder andere het schoolmaatschappelijk werk, jeugdwelzijnswerk, de wijkagent en de leerplichtambtenaar. Ook de samenwerking met bijvoorbeeld een cultuurcentrum, de pedagogische academies en diverse, deels lokale, maatschappelijke organisaties levert een meerwaarde op voor de school.

Ten slotte zet de school in op een goede overdracht tussen voorschoolse voorzieningen in het kader van vroegsignalering. Ook zijn er duidelijke afspraken met scholen voor voortgezet onderwijs om de overstap van leerlingen naar het vervolgonderwijs zo goed mogelijk te laten verlopen.

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			<i>h</i>
KA2 Kwaliteitscultuur			<i>h</i>

Het team werkt gericht aan continue kwaliteitsontwikkeling

De standaard Kwaliteitszorg krijgt de waardering goed, aangezien de school haar eigen ambities en die van het bestuur op dit gebied overtuigend waarmaakt. Na een directiewisseling anderhalf jaar geleden heeft de nieuwe schoolleiding in samenspraak met het team bepaald hoe de school verder wil met het koersplan/schoolplan. Op basis daarvan heeft de school een 'anderhalfjaarplan' opgesteld met verbeterdoelen en acties. In leerteamplannen voor de onderbouw en de midden-/bovenbouw zijn deze nader geconcretiseerd. Professionele leergemeenschappen werken deelthema's nader uit. Gezien de grootte van de school (bijna negenhonderd leerlingen en vijfenzeventig teamleden) heeft de school bewuste keuzes gemaakt in het type overleggen en de gremia waarin wordt overlegd, met als resultaat dat de overleggen door de teamleden als zeer zinvol en echt onderwijskundig worden ervaren. Tijdens het onderzoek was zichtbaar dat verbeteronderwerpen daadwerkelijk én snel hun beslag krijgen in de praktijk.

In de meest recente managementrapportage heeft de directie voor een breed scala aan indicatoren aangegeven hoe de school zichzelf beoordeelt. Het team heeft daarbij actief input geleverd. Daarnaast heeft de school vorig schooljaar een bovenschoolse visitatie laten uitvoeren naar de werking van de nieuwe organisatiestructuur. Verder voeren verschillende functionarissen groepsbezoeken uit, gericht op persoonlijke coaching, schoolverbetertrajecten of de functionerings- en beoordelingscyclus. Op deze manier heeft het managementteam goed zicht op de onderwijskwaliteit in de groepen.

Ten slotte analyseert de school jaarlijks haar resultaten op groeps-/schoolniveau, waarbij zij de resultaten zowel afzet tegen landelijke gemiddeldes als tegen schoolspecifieke doelen. De groepsleraren leveren een actieve bijdrage aan deze analyses en voelen zich gezamenlijk verantwoordelijk voor behaalde resultaten.

De school werkt vanuit gespreid leiderschap en gedeelde verantwoordelijkheid

Ook de standaard kwaliteitscultuur krijgt de waardering goed. Zoals het bestuur ernaar streeft de schooldirecteuren te betrekken bij het ontwikkelen van beleid, heeft ook de schoolleiding van Het Drieluik er vanaf haar aantreden op ingezet om 'van onderop' te werken aan kwaliteitsontwikkeling. Het doel was om te komen tot gespreid leiderschap en gedeelde verantwoordelijkheid. Hiertoe is de organisatiestructuur aangepast. Werkgroepen zijn afgeschaft en

daarvoor in de plaats zijn professionele leergemeenschappen (plg's) ingesteld. Waar werkgroepen vooral uitvoering gaven aan opdrachten vanuit de directie, hebben de plg's een grotere eigen verantwoordelijkheid. De plg-leden bepalen met elkaar waar verbetering nodig is of kansen liggen, welke doelen zij willen behalen en hoe zij daaraan gaan werken. Verder bepalen de 'leerteams' (de onderbouw en de midden-/bovenbouw) onderling hoe zij het koersplan vertalen naar specifieke doelen en acties voor hun bouw. Ook zijn vorig schooljaar leerjaarcoaches gestart, ervaren leraren die collega's coachen bij het werk in de praktijk. Verder volgen leraren regelmatig scholing, individueel of in teamverband, waarbij ze de opgedane expertise inzetten in de plg's of anderszins delen met collega's.

Het is een compliment waard dat de nieuwe organisatiestructuur al zo goed functioneert. De vertegenwoordiging van het team met wie bij dit onderzoek is gesproken, gaf aan dat teamleden zich door de nieuwe werkwijze sterker betrokken voelen bij de kwaliteitsontwikkeling op de school. Met voorbeelden maakten het managementteam en de leraren duidelijk dat zaken hierdoor ook sneller en met meer effect worden opgepakt.

De professionaliteit van het team blijkt ten slotte ook uit het feit dat het kritisch kijkt naar procedures en administratie, bijvoorbeeld in het kader van handelingsgericht werken. Zo hebben teamleden gezamenlijk bepaald hoe zij conform het HGW-gedachtengoed kunnen werken en toch de administratieve druk beperkt kunnen houden.

Overige wettelijke vereisten

Voor zover onderzocht hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd bij overige wettelijke vereisten.

3.2. De Klimop

In deze paragraaf beschrijven wij de resultaten van het verificatieonderzoek van 14 februari 2019 op sbo De Klimop in Almere-Buiten. De school heeft naast deze locatie nog een vestiging in Almere-Stad. In totaal heeft de school ongeveer 210 leerlingen.

Wij hebben 4 standaarden onderzocht: OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding, OP6 Samenwerking, KA1 Kwaliteitszorg en KA2 Kwaliteitscultuur.

Conclusie:

Van de vier onderzochte standaarden beoordelen wij er drie als voldoende en één als onvoldoende. Als het gaat om Zicht op ontwikkeling, Samenwerking en Kwaliteitscultuur dan voldoet de

school aan de wet. De Kwaliteitszorg beoordelen wij als onvoldoende, omdat de school het leerproces en de resultaten onvoldoende evalueert en de zorg onvoldoende gericht is op kwaliteitsverbetering. De school krijgt voor kwaliteitszorg een herstelopdracht. We hebben afgesproken dat het bestuur erop toeziet dat de school zich op het gebied van de kwaliteitszorg verbetert. Gezien deze afspraak hebben wij besloten geen kwaliteitsonderzoek uit te voeren.

Onderwijsproces	O	V	G
OP2SN Zicht op ontwikkeling en begeleiding		•	
OP6 Samenwerking		•	

De leraren hebben de leerlingen in beeld

We beoordelen deze standaard als voldoende, omdat de school de ontwikkeling van de leerlingen volgt. Op basis van de verzamelde gegevens maakt de school voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief. Uitgaande van het ontwikkelingsperspectief, de toets- en observatiegegevens delen de leraren de leerlingen voor de vakgebieden rekenen, spelling en lezen in niveaugroepen in. Voor iedere niveaugroep maken zij een groepsplan. Deze plannen evalueren zij zes keer per jaar. Als tijdens een evaluatie blijkt dat een leerling door kan stromen naar een volgende groep of beter past in een lagere groep dan wordt de indeling van de groepen bijgesteld. Uit de evaluatie van de groepsplannen blijkt dat de leraren een realistisch beeld hebben van de vorderingen en de vaardigheden van de leerlingen. Voor de overige vakgebieden worden de leerlingen begeleid in de eigen stamgroep en volgt de leraar van deze groep de ontwikkeling van de leerlingen op het gebied van taal en wereldoriëntatie. Indien nodig krijgen leerlingen extra ondersteuning voor de cognitieve, motorische en sociale vaardigheden.

De ontwikkelingsperspectieven zijn wat beperkt van inhoud en hebben daardoor geen duidelijke sturende functie. Ze worden wel eens per jaar geëvalueerd en als het nodig is bijgesteld.

De school werkt samen met ouders en deskundigen

Deze standaard beoordelen wij als voldoende, omdat de school samenwerkt met relevante partners in het belang van de ontwikkeling en begeleiding van de leerlingen.

Wanneer een leerling op school komt, overlegt de intern begeleider met de school van herkomst over de ontwikkeling van de leerling.

Wanneer een leerling aan het eind van de schoolperiode of tussentijds vertrekt dan informeert de school de ouders en de vervolgschool over de ontwikkeling van de leerling.

De school besteedt tijd en aandacht aan de contacten met de ouders. Zij worden geïnformeerd over de ontwikkeling van hun kind

en daarnaast maken de leraren tijd vrij om met ouders te communiceren als daar aanleiding toe is. Ook heeft de school nauw contact met interne en externe specialisten die betrokken zijn bij de begeleiding van de individuele leerling.

Waar de school zich over kan beraden is de positie van de school binnen het bestuur en binnen het samenwerkingsverband. De positie van de school binnen bovengenoemde organisaties lijkt redelijk geïsoleerd. Reguliere scholen kunnen bij de sbo-school terecht met vragen. Het is echter een gemiste kans dat de school geen actieve rol speelt binnen het bestuur en het samenwerkingsverband. Juist de expertise van de sbo-school kan een waardevolle aanvulling zijn voor de begeleiding van de leerlingen op de reguliere scholen.

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	•		
KA2 Kwaliteitscultuur		•	

Het stelsel voor kwaliteitszorg wordt onvoldoende benut

Wij beoordelen deze standaard als onvoldoende, omdat de school het stelsel voor kwaliteitszorg, zoals door het bestuur wordt aangereikt, onvoldoende benut.

De school vindt het systeem van kwaliteitszorg, zoals het bestuur hanteert, onvoldoende geschikt voor sbo-school. Wij onderschrijven dat een sbo-school op een andere wijze de leerresultaten evalueert als een reguliere school. Dit geldt echter niet voor de evaluatie van het onderwijsleerproces. Uit de gesprekken op de school blijkt dat de schoolleiding wel in enige mate zicht heeft op de kwaliteit van de lessen. De school kan echter niet uitleggen hoe zij systematisch de kwaliteit van het onderwijsleerproces in beeld brengt, analyseert en conclusies verbindt aan de bevindingen. Het ontbreken van analyses, conclusies en doelen ter verbetering van het onderwijs maakt het onmogelijk om de voortgang ter verbetering van de kwaliteit te monitoren.

Het schoolplan voldoet op het gebied van kwaliteitszorg niet aan de eisen en een deugdelijk jaarplan ontbreekt.

De school voldoet op dit punt niet aan de wet (art. 10 WPO) en krijgt hiervoor een herstelopdracht.

De leraren werken professioneel samen

De school krijgt voor deze standaard een voldoende omdat de leraren professioneel samenwerken. De school kent verschillende overlegmomenten en tijdens deze bijeenkomsten werken leraren effectief samen ten behoeve van de begeleiding van de leerlingen. De gemaakte afspraken worden vastgelegd in een digitaal handboek. Het handboek ondersteunt het professioneel handelen van

de leraren. Leraren die nieuw komen krijgen hulp en ondersteuning. Daarnaast krijgen alle leraren scholing geboden zowel op individueel als op teamniveau.

De paragraaf personeelsbeleid is in het schoolplan echter niet ingevuld. Op dit punt voldoet de school niet aan de wet (art 12. derde lid, WPO). Het beschrijven van het personeelsbeleid is onderdeel van de herstelopdracht met betrekking tot het schoolplan.

Overige wettelijke vereisten

Voor zover onderzocht hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd bij overige wettelijke vereisten.

3.3. De Optimist

In deze paragraaf beschrijven wij de resultaten van het verificatieonderzoek van 7 februari 2019 op bs De Optimist in Almere.

We hebben op deze school vier standaarden onderzocht: OP2 Zicht op ontwikkeling, OP6 Samenwerking, KA1 Kwaliteitszorg en KA2 Kwaliteitscultuur.

Conclusie:

Van de vier onderzochte standaarden krijgen alle standaarden de waardering goed. Wij waren onder de indruk van de wijze waarop de school stelselmatig haar onderwijs evalueert. Op deze school is het heel duidelijk wat onder goed onderwijs wordt verstaan. Bovendien is dit een gezamenlijk beeld.

Onderwijsproces	O	V	G
OP2 Zicht op ontwikkeling			<i>g</i>
OP6 Samenwerking			<i>g</i>

Cyclisch proces bestaande uit analyse, gerichte ondersteuning en reflectie

De standaard Zicht op ontwikkeling is gewaardeerd als goed. De ondersteuning aan de leerlingen op De Optimist kenmerkt zich door een cyclisch proces waarbij er realistische doelstellingen worden geformuleerd, gedegen analyses worden gemaakt, gerichte ondersteuning wordt geboden en de leraren vervolgens reflecteren op hun eigen aanpak. De vraag die een leraar zich hierbij voortdurend stelt is: Wat moet ik (nog meer) doen om de leerling op een hoger niveau te brengen? De bouwgroepsbesprekingen zijn hieraan ondersteunend, en zorgen ervoor dat leraren met elkaar een gerichte aanpak bedenken om zo het maximale uit de leerling te halen.

De leraren hebben goed zicht op de ontwikkeling van de leerlingen. Zij brengen hiervoor de belemmerende en stimulerende factoren per kind in beeld aangevuld met zowel de resultaten van de methode-onafhankelijke als de methodegebonden toetsen. Deze resultaten analyseren de leraren grondig en op basis hiervan bepalen zij welke ondersteuning de leerlingen nodig hebben. Daarnaast worden deze analyses aangevuld met dagelijkse observaties van de leraren. Na iedere les bepaalt de leraar of de geboden ondersteuning voldoende effect heeft gehad of dat deze aanpak bijgesteld moet worden. Hiervoor zijn zogenaamde blokplanningen opgesteld voor de vakken begrijpend lezen, spelling en rekenen. In deze planningen is te zien wat het doel van een les is, welke aanpak wordt gehanteerd en wat het effect hiervan is geweest. Hierdoor is de afstemming op de onderwijsbehoeften van de individuele leerlingen een continu en levend proces.

Bij rekenen zijn de leerlingen zelf goed op de hoogte van de leerdoelen waaraan zij werken en bepalen zij zelf welke hulp zij hierbij, naar aanleiding van de resultaten van de schaduwtoets, nodig hebben. Dit is in de klas zichtbaar gemaakt.

Samenwerking komt ontwikkeling leerlingen ten goede

De school werkt met diverse partijen samen om ervoor te zorgen dat leerlingen zich optimaal ontwikkelen. Daarom is de standaard Samenwerking gewaardeerd met een goed. De school zet zich in om leerlingen kwalitatief goed onderwijs te bieden. Het is voor hen van belang dat leerlingen in de wijk naar school kunnen gaan en daar passend onderwijs ontvangen. Hiervoor werkt de school samen met de andere scholen (van een ander bestuur) in de wijk, maar ook met het samenwerkingsverband en de gemeente. Zowel de directie van de school als de intern begeleider gelden in deze samenwerking als kartrekkers. Er zijn binnen de wijk duidelijke afspraken gemaakt, maar ook zijn er wijkdoelen voor dit schooljaar afgesproken.

Daarnaast zijn er nog diverse andere partners waarmee de school samenwerkt. Om ervoor te zorgen dat leerlingen zich ononderbroken ontwikkelen vindt de school het ook belangrijk om de doorgaande lijn met de voorscholen en de scholen voor voortgezet onderwijs te waarborgen. In dat kader hecht de school ook belang aan een goede samenwerking met ouders. De directie ziet ouders als educatief partner in de ontwikkeling van de leerlingen en probeert hen zo goed mogelijk bij de ontwikkeling van het onderwijs en hun kind(eren) te betrekken. De school heeft van de gemeente hiervoor een certificaat ontvangen. Mocht de school hulp nodig hebben omdat zij handelingsverlegen is of omdat de ontwikkeling van een leerling niet loopt zoals verwacht, dan kan de school een beroep doen op diverse externe deskundigen uit het netwerk.

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			<i>h</i>
KA2 Kwaliteitscultuur			<i>h</i>

Zelfevaluatie motor van kwaliteitsontwikkeling

De directie heeft goed zicht op de kwaliteit van de school en de mogelijke verbeterpunten. De standaard Kwaliteitszorg is gewaardeerd met een goed. De motor achter de kwaliteitsontwikkeling is een continue proces van zelfevaluatie. De school verbetert het onderwijs, gebruikmakend van de uitkomsten van wetenschappelijk onderzoek en managementtheorieën. Hierdoor is er een duidelijk beeld van wat werkt en wat niet. De doelen die de school nastreeft zijn ambitieus, maar realistisch en altijd met als uitgangspunt om het maximale voor de leerlingen te doen. De school heeft een duidelijke visie waarin het verzorgen van kwalitatief goed onderwijs leidend is. Het is voor iedereen in de school duidelijk wat dit precies betekent en wat hierin van hen wordt verwacht. Zelfs de leerlingen, die ons hebben rondgeleid in de school, kunnen goed vertellen waarom de leraren de dingen doen zoals ze het doen en waarom de juf bepaalde zaken van hen verwacht. De school ademt een sfeer uit van leren en iedereen heeft hoge verwachtingen van elkaar en de leerlingen. Dit leidt ertoe dat het onderwijs zich steeds verder ontwikkelt, omdat de teamleden zich continu afvragen of zij de juiste dingen doen voor hun leerlingen.

Kritische en betrokken professionals

Ook de Kwaliteitscultuur is gewaardeerd als goed. De teamleden, die wij hebben gesproken, kenmerken zich als kritische, gedreven en betrokken professionals. Men heeft niet alleen een kritische en reflectieve houding met betrekking tot het eigen handelen, maar ook richting elkaars handelen. De leraren proberen het beste uit zichzelf en elkaar te halen zodat zij de leerlingen optimaal kunnen begeleiden. De leraren staan open voor elkaars inbreng en zijn bereid om van elkaar te leren.

De leraren zijn mede-eigenaar van de kwaliteitsontwikkeling in de school. Zij werken daartoe samen in leergemeenschappen. De opdracht van deze leergemeenschappen is vastgelegd in het jaarplan. Dit jaarplan heeft een sterke relatie met het schoolplan en het strategisch beleidsplan van het bestuur. Door regelmatige evaluatie van het jaarplan wordt duidelijk wat het resultaat van (het werk van) de leergemeenschappen is. Ook hebben diverse teamleden een bepaalde extra expertise of zijn zij in opleiding tot expert. De directie stimuleert de teamleden om hun talenten te ontwikkelen en biedt hen ook ruimte, eventueel op een andere school, om deze expertise in te zetten. De gesprekkencyclus sluit bij de competenties van de leraren aan. Zo worden aan experts andere doelen gesteld dan aan leraren.

zonder expertise.

Overige wettelijke vereisten

Voor zover onderzocht hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd bij overige wettelijke vereisten.

3.4. De Lichtboei

In deze paragraaf beschrijven wij de resultaten van het verificatieonderzoek van 5 februari 2019 op pcbs De Lichtboei in Almere. De school heeft ongeveer 205 leerlingen.

We hebben op deze school vier standards onderzocht: OP2 Zicht op ontwikkeling, OP6 Samenwerking, KA1 Kwaliteitszorg en KA2 kwaliteitscultuur.

Conclusie:

Van de vier onderzochte standaarden krijgen drie standaarden de waardering goed en beoordelen wij er één als voldoende.

Wij spreken onze waardering uit voor de professionele houding van het team. De effecten van de professionele samenwerking zien wij terug bij de begeleiding van de leerlingen en bij de kwaliteitszorg.

Onderwijsproces	O	V	G
OP2 Zicht op ontwikkeling		●	
OP6 Samenwerking			✓

De leraren hebben zicht op de ontwikkeling van de leerlingen

Het team van De Lichtboei heeft voldoende zicht op de ontwikkeling van de leerlingen. De leraren volgen de ontwikkeling systematisch met behulp van methodegebonden toetsen, landelijke genormeerde toetsen en observaties. De verkregen gegevens worden geanalyseerd. Op basis van conclusies die de leraren trekken uit de gegevens leggen zij de leerdoelen voor de verschillende instructiegroepen vast in de groepsplannen. De doelen die zij stellen zijn gekoppeld aan de leerlijnen. In de dagadministratie plannen de leraren de lessen en noteren zij de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Naast de ontwikkeling voor de cognitieve vakken volgt de school ook de ontwikkeling van de leerlingen op sociaal-emotioneel gebied. Ook voor dit vakgebied stelt de school doelen die de leraren vastleggen in een groepsplan.

De leraren overleggen op professionele wijze over de begeleiding van de leerlingen. Onderwerp van gesprek is het vastleggen van de essentiële gegevens. In de school hebben we een paar mooie

voorbeelden gezien waarbij leraren de ontwikkeling van de leerlingen goed volgen en overzichtelijk noteren welke begeleiding een leerling nog nodig heeft.

De school werkt effectief samen met de ketenpartners

De school krijgt voor deze standaard de waardering goed omdat de school met verschillende partners goed contact heeft en deze samenwerking van meerwaarde is voor de begeleiding van de leerlingen.

In de eerste plaats werkt de school nauw samen met de voorschoolse voorzieningen. Zowel de gebruikte methodes als werkwijzen worden onderling op elkaar afgestemd. Daarnaast is er goed overleg over de ontwikkeling van kinderen en sluit de school aan bij de begeleiding van de kinderen in de voorschool. Op de tweede plaats werkt de school samen met het vervolgonderwijs zowel bij leerlingen die tussentijds uitstromen als bij leerlingen die naar het voortgezet onderwijs gaan. De belangrijkste reden dat de school de waardering goed krijgt is echter samenwerking in het kader van Passend Onderwijs. Zo heeft de school regelmatig overleg met externen over de onderwijsbehoeften en begeleiding van de leerlingen. Deze inzet, waaronder de ondersteuning vanuit het wijkteam zorgt ervoor dat veel leerlingen binnen de school geholpen kunnen worden en daardoor het reguliere onderwijs blijven volgen. De school geeft aan dat dit met name lukt omdat de lijnen met de hulpverlening kort zijn.

Tot slot werkt de school intensief samen met de ouders en ziet hen als partners in de begeleiding van de leerlingen. Zo worden de leerdoelen van de individuele leerlingen samen met de leerlingen en hun ouders besproken. Als het nodig is, worden er meerdere gesprekken met ouders gepland. In het oudercontact probeert de school aan te sluiten bij de behoeften van de ouders.

 Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			
KA2 Kwaliteitscultuur			

De school heeft goed zicht op de eigen kwaliteit

De school verdient voor deze standaard de waardering goed omdat het kwaliteitszorgsysteem op de school zowel de kwaliteit van het leerproces als de resultaten goed in beeld brengt. Bovendien betreft de school bij deze evaluaties externe deskundigen, collega directeurs of specialisten die werkzaam zijn op andere scholen onder het bestuur. Doordat de school vanuit verschillende invalshoeken naar de eigen kwaliteit kijkt, komt de school tot boeiende vragen die leiden tot nader onderzoek. Zo leidt de zelfevaluatie op het gebied van rekenen tot heldere conclusies die de school helpen om het onderwijs daadwerkelijk te verbeteren. Kortom de school brengt de kwaliteit

goed in beeld en formuleert realistische verbeterpunten in het jaarplan. Dat de punten realistisch zijn komt in de evaluatie van de plannen duidelijk naar voren.

Het bestuursbeleid zoals geformuleerd in het strategisch beleidsplan, is in het schoolplan en jaarplan van de school verder uitgewerkt. Dat het beleid ook van invloed is op het handelen in de praktijk is hierboven beschreven bij de standaard samenwerking. De school heeft passend onderwijs hoog in het vaandel staan en probeert middels plannen en actieve inzet samen met diverse partners, leerlingen die hulp te bieden die zij nodig hebben.

Van en met elkaar leren is de kracht van de school

De school krijgt voor deze standaard de waardering goed. De professionele wijze waarop de leraren en directie samenwerken verdient een compliment. De visie, de normen en waarden van de school zijn vastgelegd in het ID-bewijs, een klein en compact boekje. Dit boekje vormt in de praktijk een duidelijke richtlijn voor het handelen van het hele team en staat garant voor een positief klimaat dat de ontwikkeling van de leraren stimuleert. Zo is er grote openheid over de individuele kwaliteiten van de leraren waardoor zij veel van elkaar leren. Ook worden regelmatig punten uit de individuele ontwikkelingsplannen geclusterd en volgen leraren gezamenlijk scholing. Dat de school gericht is op continu verbeteren blijkt uit de professionele leergemeenschappen waarin de leraren rondom een vakgebied werken aan kwaliteitsverbetering. Hierbij weet de school zich te beperken tot de belangrijkste onderwerpen, in dit geval begrijpend lezen, rekenen en persoonsvorming, zodat voor deze vakgebieden ook duidelijk stappen voorwaarts gemaakt worden.

De kenmerkende cultuur van de school waarbij van en met elkaar leren centraal staat, zie je terug in alle lagen. Dat wil zeggen de directie herkent de kenmerken van een lerende organisatie op bestuursniveau evenals de leraren in het team. De leerlingen herkennen de normen en waarden van waaruit gewerkt wordt en de wijze waarop zij medeverantwoordelijk zijn voor het eigen leerproces.

Overige wettelijke vereisten

Voor zover onderzocht hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd bij overige wettelijke vereisten.

3.5. De Ichthus

In deze paragraaf beschrijven wij de resultaten van het verificatieonderzoek van 4 februari 2019 op pcbs De Ichthus in Almere. De heeft ongeveer 165 leerlingen.

Wij hebben op deze school vier standaarden onderzocht: OP2 Zicht op

ontwikkeling, OP6 Samenwerking, KA1 Kwaliteitszorg en KA2 Kwaliteitscultuur.

Conclusie:

Drie standaarden geven wij de waardering goed en één standaard beoordelen wij als voldoende. De school heeft passend onderwijs, hoog in het vaandel staan. De leraren werken professioneel samen aan de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs.

Onderwijsproces	O	V	G
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP6 Samenwerking			✓

De leraren voelen zich sterk verantwoordelijk voor extra ondersteuning die leerlingen nodig hebben

Het team van De Ichthus heeft voldoende zicht op de ontwikkeling van de leerlingen. In lijn met het bestuursbeleid heeft de school een scan van de basisondersteuning uitgevoerd en het schoolondersteuningsplan geactualiseerd. De school heeft goed in beeld waar het staat met betrekking tot het handelingsgericht werken dat het team nastreeft. Vorig schooljaar heeft de school een nieuw digitaal systeem uitgetest waarin leraren alle informatie over de voortgang en begeleiding van leerlingen kunnen vastleggen. Dit systeem vervangt de groepsplannen die in de praktijk teveel 'papier tijgers' waren en is dit schooljaar definitief in gebruik genomen. Leraren brengen de ontwikkeling van leerlingen in voldoende mate in beeld en weten waarop bepaalde leerlingen uitvallen. Ook brengen ze de resultaten op methodegebonden en methodeonafhankelijke toetsen met elkaar in verband en stellen zij groeps- en leerlingevaluaties op. De mate waarin zij nagaan wat mogelijke verklaringen zijn van uitval en wat dus de meest passende begeleiding is, verschilt nog tussen leraren. Dit erkent de school. In werkmiddagen wordt gewerkt aan verbetering van deze analyseslag. Zowel directie als leraren geven aan dat binnen de groep nu veel adaptiever wordt gewerkt dan voorheen gebruikelijk was.

Een bijzondere stap is dat de school dit schooljaar voor het eerst zonder intern begeleider werkt. De directeur bewaakt het proces rond handelingsgericht werken en een van de leraren coördineert het analyseren van de resultaten op schoolniveau. Positief aan deze keuze is dat leraren veel meer eigenaarschap ervaren bij de begeleiding van hun leerlingen, ook als externe ondersteuning nodig is. De verschillende specialisten die het team rijk is, worden ingeschakeld om mee te denken over passende zorg voor leerlingen en om zo nodig observaties of diagnostische onderzoekjes uit te voeren. Het team geeft aan daarnaast veel te hebben aan de ondersteuning door de stichting Passend Onderwijs Almere, onder andere bij het opstellen

van ontwikkelingsperspectieven voor leerlingen met een afwijkende ontwikkeling. Ten slotte heeft het team een deel van de gelden voor werkdrukverlichting ingezet voor extra ondersteuning aan (groepjes) leerlingen gedurende twee dagdelen per week door een extern bureau.

De school werkt effectief samen met ketenpartners

Het beeld dat het bestuur sterk inzet op samenwerking met ketenpartners in het kader van Passend Onderwijs, wordt in dit onderzoek bevestigd. Wij waarderen de standaard Samenwerking dan ook als goed. Hierboven is al opgemerkt dat leraren veel steun hebben aan de begeleiding door de orthopedagogen en psychologen van de stichting Passend Onderwijs Almere die als vaste contactpersonen voor De Ichthus gelden. Zij zijn een aantal keer per jaar op de school voor collegiale consultatie en zijn daarnaast laagdrempelig bereikbaar voor de leraren om mee te denken over de begeleiding van leerlingen. Verder zijn er goede en regelmatige contacten met onder andere het schoolmaatschappelijk werk, een extern bureau dat – zoals gezegd – twee dagdelen per week extra ondersteuning biedt aan groepjes leerlingen en met onder andere jeugdhulpverleners, jeugdwelzijnswerk, de wijkagent en de leerplichtambtenaar. De directeur van De Ichthus zit in de BOVOC, een commissie met vertegenwoordigers van basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs die afspraken maken over een zo effectief en efficiënt mogelijke digitale én 'warme' overdracht van leerlingen. Ook met de voorscholen vindt overdracht van gegevens over leerlingen plaats, al heeft De Ichthus de ambitie om ook daarbij vaker een 'warme' overdracht te organiseren. Ten slotte heeft de school de buitenschoolse opvang inmiddels binnen de school georganiseerd en worden de medewerkers daarvan nu ook voor de tussenschoolse opvang ingezet.

Een verbeterpunt is de effectiviteit van het overleg voor Passend Onderwijs binnen de wijk. De directeur geeft aan dat dit overleg minder oplevert dan zou kunnen. Zij verklaart dit vanuit het feit dat een aantal scholen binnen de wijk de focus heeft liggen op urgente kwaliteitsverbetering binnen de eigen school. Ook signaleert zij dat er te weinig sprake van eigenaarschap bij de verschillende deelnemers. In de wijken waar een van de schooldirecteuren het voorzitterschap van dit overleg vervult, lijkt het overleg meer op te leveren.

 Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			
KA2 Kwaliteitscultuur			

De school heeft haar eigen kwaliteit goed in beeld

De standaard Kwaliteitszorg krijgt de waardering goed, aangezien de

school haar eigen ambities en die van het bestuur op dit gebied overtuigend waarmaakt. De school benut de verschillende instrumenten voor kwaliteitszorg die het bestuur aanbiedt, effectief. In het jaarplan heeft de school haar doelen op een rij gezet, waarbij een relatie is gelegd met de criteria voor basiskwaliteit, de speerpunten uit het strategisch beleidsplan van het bestuur en de eigen ambities van de school. De specialisten van de school hebben de verbeteronderwerpen uitgewerkt in deelplannen, die gezamenlijk een implementatie- en borgingsdocument vormen. Daarnaast heeft de school voor de verschillende specialismen een beleidsplan opgesteld of in ontwikkeling.

In maart vorig schooljaar heeft de school een zelfevaluatie opgesteld rond opbrengstgericht werken in relatie tot begrijpend lezen, het speerpunt van dat schooljaar. Als vervolg daarop heeft de school een bovenschoolse visitatiecommissie gevraagd om te onderzoeken of de verbeterpunten in voldoende mate zichtbaar zijn in de onderwijspraktijk. Het rapport van de visitatie geeft het beeld dat een gedegen onderzoek is uitgevoerd, waaruit heldere aanbevelingen zijn voortgekomen, die de school als input heeft meegenomen in het nieuwe jaarplan. Het bestuur heeft de afspraak dat minimaal elke drie jaar een dergelijke 'speerpuntzelfevaluatie' en collegiale visitatie plaatsvindt, maar De Ichthus heeft de ambitie om dit jaarlijks te organiseren rond een speerpunt waar dat schooljaar aan wordt gewerkt. Naast deze zelfevaluatie werken het bestuur en de scholen met een zelfevaluatie-instrument dat de gehele breedte van het onderwijsleerproces omvat, zowel qua basiskwaliteitseisen als eigen ambities van bestuur en scholen. Een aandachtspunt is dat in de documenten zoals de school die nu heeft ingevuld, enige overlap zit; het zou goed zijn om duidelijk te bepalen wat in welk kwaliteitszorgdocument wordt vastgelegd om dubbel werk en eventuele verwarring te voorkomen.

Ten slotte analyseert de school jaarlijks haar resultaten op schoolniveau, waarbij zij de resultaten zowel afzet tegen landelijke gemiddeldes als tegen schoolspecifieke doelen. Zoals gezegd gaat een van de leraren deze analyses voortaan coördineren. Hij heeft daartoe onder andere een set vaste analysevragen opgesteld die leraren voor hun groepsanalyses hanteren. Deze vragen kunnen nog wel een analiseniveau dieper, met als doel meer naar onderwijsinhoudelijke verklaringen te zoeken voor behaalde resultaten en daaruit conclusies voor vervolgacties te trekken.

Het team werkt vanuit gedeelde verantwoordelijkheid aan kwaliteitsontwikkeling

Ook de standaard kwaliteitscultuur krijgt de waardering goed. Zoals het bestuur ernaar streeft de schooldirecteuren te betrekken bij het ontwikkelen van beleid, hanteert ook de directie van De Ichthus een aanpak waarbij sterk wordt ingezet op gedeelde verantwoordelijkheid. Voor verschillende vak- en aandachtsgebieden

zijn specialisten aangesteld, die opgeleid of nog in opleiding zijn. Zij hebben, zoals hierboven beschreven, een belangrijke rol bij het werken aan kwaliteitsontwikkeling. Deze specialisten worden voldoende gefaciliteerd, wat voorkomt dat het relatief kleine team een te hoge werkdrukbelasting zou gaan ervaren. Een effect van het werken met specialisten is dat de leraren zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen voor de kwaliteit van het onderwijs. Specialisten delen hun kennis actief binnen het team, onder andere door presentaties te geven naar aanleiding van studiedagen. Ook leggen zij gepland én op verzoek groepsbezoeken bij collega's af. Dit illustreert de open en veilige cultuur binnen het team, waarin leren van en met elkaar een belangrijk principe is. De directeur geeft aan dat zij deze open cultuur ook op bovenschools niveau ervaart. Mooi is verder dat bij de intercollegiale visitaties die scholen onderling uitvoeren leraren, directies en/of intern begeleiders worden ingezet op basis van specialismen, passend bij het thema van de visitatie. Daarnaast is er altijd een externe deskundige betrokken en de kwaliteitszorgmedewerker van het bestuur. Op die manier wordt het gebruikmaken van elkaars talenten en het leren van en met elkaar ook op bestuursniveau in de praktijk gebracht.

Overige wettelijke vereisten

Voor zover onderzocht, hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd bij overige wettelijke vereisten.

4. Resultaten onderzoek goede school: De Buitenburg

In dit hoofdstuk leest u onze bevindingen van het onderzoek op pcbs De Buitenburg. Het bestuur heeft deze school voorgedragen voor een onderzoek op verzoek naar een goede school.

In deze paragraaf beschrijven wij de resultaten van het onderzoek bij pcbs De Buitenburg dat op 11 februari 2018 plaatsvond. De school heeft ongeveer 430 leerlingen.

Onderstaand figuur geeft de resultaten van het onderzoek.

Beoordeling Onderwijs

Conclusie

De kwaliteit van het onderwijs op De Buitenburg voldoet in alle opzichten aan de wettelijke vereisten en beoordelen wij als voldoende. Voor de volgende drie standaarden krijgt de school de waardering goed: Samenwerking, Kwaliteitszorg en Kwaliteitscultuur. Hoewel wij zien dat de kwaliteit van het onderwijs stevig staat, en de school op een aantal standaarden de waardering goed krijgt, leidt dit op schoolniveau nog niet tot het eindoordeel goed.

4.1. Onderwijsproces

Onderwijsproces	O	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Didactisch handelen		•	
OP4 (Extra) ondersteuning		•	
OP6 Samenwerking			✓
OP8 Toetsing en afsluiting		•	

Het aanbod is in orde

Het leerstofaanbod voor de cognitieve vakken voldoet aan de kerndoelen. Vanuit de onderwijskundige visie van de school worden vakken meer geïntegreerd aangeboden en legt de school bijvoorbeeld de verbinding tussen taal en wereldoriëntatie. De leraren werken thematisch en bereiden de thema's inhoudelijk zelf voor. Om daarbij de beoogde doelen van de school niet uit het oog te verliezen, wordt bij de planning van de thema's uitgegaan van de leerlijnen. In deze planning worden ook de doelen op het gebied van burgerschap meegenomen. Daarnaast heeft de school een aanbod om de sociale vaardigheden van de leerlingen te stimuleren.

De school kan zich nog verder ontwikkelen door bijvoorbeeld het aanbod voor de creatieve vakken, met name muziek nog verder uit te werken. Daarnaast is het van belang dat de school systematisch blijft volgen of alle leerdoelen binnen het thematisch onderwijs wel evenwichtig aan bod komen.

De leraren hebben de ontwikkeling van de leerlingen in beeld

De leraren volgen de ontwikkeling van de leerlingen middels methodegebonden toetsen, landelijk genormeerde toetsen en observaties. Zij verzamelen de gegevens in groepsoverzichten en delen op basis van hun bevindingen de leerlingen in verschillende instructiegroepen in. Dagelijks observeren de leraren wat leerlingen nodig hebben en plannen zij op basis van hun waarnemingen het leerstofaanbod voor de leerlingen. Schoolbreed zien wij op dit punt wel verschillen. Naast enkele mooie voorbeelden hebben wij ook leraren gezien die globaler waarnemen en summier vastleggen wat leerlingen nodig hebben.

De school kan zich nog verder ontwikkelen door in alle groepen de onderwijsbehoeften van de leerlingen concreter in beeld te brengen en te vertalen naar het aanbod.

De visie op onderwijs is zichtbaar in de lessen

Deze standaard is voldoende, omdat de kwaliteit van de lessen in orde is. De leraren bieden tijdens de lessen duidelijk structuur, de leerlingen zijn betrokken bij de les en het is voor hen duidelijk wat zij gaan leren.

De visie van de school om meer vakken te integreren, is tijdens de lesobservaties terug te zien. De leraren koppelen bijvoorbeeld taalopdrachten en begrijpend lees oefeningen aan de thema's van wereldoriëntatie. Daarnaast zien wij dat met name in de bovenbouw de leerlingen betrokken zijn bij het eigen leerproces. Zo worden de leerlingen bij het vakgebied rekenen aan het begin van een nieuw blok getoetst en plannen zij zelf voor welke onderdelen zij instructie nodig hebben. Sommige leerlingen krijgen hierbij ondersteuning van de leraar. In deze groepen zien wij dat de leerlingen uitermate betrokken zijn en gericht op de eigen leerdoelen. In de andere groepen zijn deze ontwikkelingen minder duidelijk zichtbaar. Werken vanuit de leerlijnen in combinatie met verschillende methodes is volop in ontwikkeling op de school. De school beoogt met deze werkwijze de betrokkenheid van de leerlingen te verhogen.

Toch zien wij op dit punt nog verbetermogelijkheden. Hoewel de leraren goede activiteiten plannen, kunnen zij tijdens de les de betrokkenheid van de leerlingen nog vergroten door beter aan te sluiten bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Ondersteuning is geregeld

Deze standaard is voldoende omdat de school extra aanbod, ondersteuning en begeleiding biedt aan de leerlingen die dat nodig hebben. Voor deze leerlingen maken de leraren ontwikkelingsperspectieven. Deze individuele leerplannen worden regelmatig geëvalueerd en indien nodig bijgesteld.

De samenwerking is divers en professioneel

De school krijgt voor deze standaard de waardering goed omdat zij naast de samenwerking met de voorschoolse voorzieningen, ouders, Passend Onderwijs Almere en het voortgezet onderwijs nauw samenwerkt met de opleiding voor leraren basisonderwijs en de Universiteit van Groningen.

De belangrijkste partner is Passend onderwijs Almere. Deze samenwerking ondersteunt de begeleiding voor leerlingen die iets extra's nodig hebben.

Daarnaast werkt de school mee aan een onderzoek van de universiteit op het gebied van sociale veiligheid. De samenwerking met de Pabo's is, naast de begeleiding van de studenten, is gericht op de ontwikkeling van het onderwijs. Deze nauwe en professionele samenwerking stimuleert de onderzoekende houding van de school en ondersteunt daarmee de kwaliteitsverbetering van het onderwijs. Het is mooi dat de school op deze wijze de wetenschap betreft bij het onderwijs.

De toetsing en afsluiting verloopt zorgvuldig

Deze standaard is voldoende, omdat de leerlingen tijdens en aan het eind van de schoolperiode zorgvuldig worden getoetst. Tijdens de schoolperiode wordt de ontwikkeling van de leerlingen gevolgd middels toetsen van het leerlingvolgsysteem (zie standaard Zicht op

ontwikkeling).

In leerjaar 8 maken de leerlingen een eindtoets en krijgen de leerlingen, volgens een zorgvuldige procedure, een advies voor het voortgezet onderwijs.

4.2. Schoolklimaat:

 Schoolklimaat	O	K	V	G
SK1 Veiligheid			•	
SK2 Pedagogisch klimaat			•	

Het schoolklimaat waaronder de standaarden Veiligheid en Pedagogisch klimaat beoordelen wij als voldoende, omdat de school zorgt voor een veilig en prettig schoolklimaat.

De leerlingen voelen zich veilig op school

De school biedt de leerlingen een veilige omgeving en monitort jaarlijks de veiligheidsbeleving van de leerlingen. Daarnaast is er een digitaal veiligheidsplan waarin het beleid is vastgelegd. De school heeft een methode om de sociale vaardigheden van de leerlingen te stimuleren. Zo leren de leerlingen hoe zij met elkaar behoren om te gaan. Mocht er ondanks dit preventieve beleid toch gepest worden, dan weten de leerlingen bij wie zij terecht kunnen. Eventuele problemen op sociaal gebied worden op school aangepakt en opgelost.

4.3. Onderwijsresultaten:

 Onderwijsresultaten	O	K	V	G
OR1 Resultaten			•	
OR2 Sociale en maatschappelijke competenties			•	
OR3 Vervolgsucces			•	

De leerlingen leren voldoende

De cognitieve eindresultaten liggen op het niveau dat op grond van kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht. Daarom beoordelen wij standaard als voldoende.

Bij het analyseren van de toetsresultaten brengt de school ook in beeld of de leerlingen de referentieniveaus behalen passend bij hun mogelijkheden. Opvallend is, dat leerlingen voor het vakgebied taal hoger scoren dan voor het vakgebied rekenen. Waarom dit het geval is heeft de school nog niet nader geanalyseerd. Dit onderzoek kan waardevolle gegevens opleveren voor de verdere schoolontwikkeling.

Sociale en maatschappelijke competenties in beeld

De school brengt de sociale en maatschappelijke competenties in beeld en wij beoordelen deze standaard als voldoende. Op sociaal gebied heeft de school een duidelijke leergang en volgt de school of de leerlingen hun sociale vaardigheden in voldoende mate ontwikkelen. Ook heeft de school duidelijke doelen gesteld. Het ontwikkelen van de maatschappelijke competenties is verweven met andere vakgebieden. In samenhang met andere vakgebieden stelt de school wel doelen voor de maatschappelijke competenties. Of deze ook door de leerlingen worden behaald, is nog niet expliciet zichtbaar.

Vervolgsucces in beeld

De leerlingen stromen volgens de verwachting van de school uit naar het vervolgonderwijs en daarom beoordelen wij deze standaard als voldoende. Daarnaast is in een rapport vastgelegd hoe de leerlingen het na drie jaar doen in het vervolgonderwijs. Wat dit betekent voor het onderwijs in de school of de samenwerking met het vervolgonderwijs is nog niet nader geanalyseerd. Juist hier liggen mogelijke aankopingspunten voor verbetering.

4.4. Kwaliteitszorg en ambitie:

 Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			<i>g</i>
KA2 Kwaliteitscultuur			<i>g</i>
KA3 Verantwoording en dialoog		●	

De kwaliteitszorg is prima geregeld

De school verdient voor deze standaard de waardering goed omdat het kwaliteitszorgsysteem op de school zowel de kwaliteit van het onderwijsleerproces als de resultaten goed in beeld brengt. Bovendien betreft de school bij deze evaluaties externe deskundigen, collega's of specialisten. Wanneer blijkt dat uitgezet beleid onvoldoende effectief is, dan doet de school gedegen onderzoek om vast te stellen wat en hoe het beter kan. Zo heeft de school het handelingsgericht werken geëvalueerd en is op basis van bevindingen gaan werken met blokplanningen in plaats van met groepsplannen. Daarnaast onderzoekt de school samen een Pabo en de Rijksuniversiteit, de samenwerking met ouders op het gebied van pesten. Kortom de school brengt de kwaliteit goed in beeld en formuleert realistische verbeterpunten in het jaarplan.

Het bestuursbeleid zoals geformuleerd in het strategisch beleidsplan, is in het schoolplan en jaarplan van de school verder uitgewerkt. Dat het beleid ook van invloed is op het handelen in de praktijk is hierboven beschreven bij de standaard Samenwerking. De school

heeft passend onderwijs hoog in het vaandel staan en probeert middels plannen en actieve inzet samen met diverse partners aan leerlingen die hulp te bieden die zij nodig hebben.

De school kent een professionele cultuur

De school krijgt voor deze standaard de waardering goed, omdat het team op professionele wijze gericht is op onderzoek en ontwikkeling. De kwaliteiten van de individuele leraren zijn goed in beeld en zowel de individuele scholing als die van het gehele team zijn goed geregeld. Wat opvalt is de grote gedrevenheid van alle teamleden. Alle leraren die wij gesproken hebben onderzoeken mogelijkheden om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Zij doen dit in de daarvoor ingerichte professionele leergemeenschappen waarin zij samenwerken aan de verschillende ontwikkelpunten. In de visie van de school spelen, leren door te doen en het eigenaarschap bij de leerlingen, een belangrijke rol. De school werkt deze punten uit door thematisch te werken en daarbij taal en wereldoriëntatie met elkaar te verbinden. Deze benadering vraagt moed en doorzettingsvermogen. Deze kwaliteiten zijn in het team duidelijk terug te zien.

Verantwoording en dialoog zijn in orde

Wij beoordelen deze standaard als voldoende, omdat de school zich over de doelen en resultaten verantwoordt naar het bestuur en de ouders. Het bestuur wordt regelmatig geïnformeerd middels de managementrapportage. De ouders worden op de hoogte gehouden door informatie in de schoolgids, informatiebulletins en informatie op de site van de school.

Om de leerlingen meer bij het schoolbeleid te betrekken heeft de school een leerlingenraad geformeerd. Regelmatig wordt met leerlingen uit deze raad overlegd. Hoe ouders over de school denken, wordt regelmatig gecheckt middels tevredenheidsonderzoeken. De school neemt de uitslag van deze onderzoeken serieus en plant, daar waar nodig, verbeteracties. Een van de acties is bijvoorbeeld, het onderzoek samen met de Pabo en de Rijksuniversiteit naar de verbetering van de samenwerking met ouders om pestgedrag tegen te gaan.

De ouders die wij tijdens het onderzoek hebben gesproken zijn positief over de school. Zij vinden dat de school de leerlingen centraal stelt en hen een fijne leeromgeving biedt.

4.5. Overige wettelijke vereisten

Voor zover onderzocht hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd bij overige wettelijke vereisten.

5 . Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de bestuurlijke kwaliteitszorg en de onderwijskwaliteit.

Reactie van het bestuur.

De uitvoering

In de periode januari 2019 tot en met april 2019 heeft de inspectie in het kader van het vierjaarlijks bestuursonderzoek zes door haar uitgekozen scholen van stichting Prisma bezocht. Een school is door het bestuur voorgedragen als goed. De inspectie heeft negen uur gesproken met de bestuurder, de onderwijskundige en de portefeuillehouders. De inspectie heeft de zes scholen bezocht en eveneens gesproken met een afvaardiging van de RvT en de GMR. Bij het onderzoek waren vier inspecteurs betrokken en een inspecteur van de afdeling rekenschap.

In de nabespreking geeft de inspectie aan dat ook het kwaliteitsonderzoek dat loopt op twee scholen betrokken wordt in haar oordeel.

De bevindingen.

Het is de inspectie opgevallen dat de SBO school zich op de onderzochte standaarden in negatieve zin onderscheidt van de andere door haar bezochte scholen. Het bestuur herkent de bevindingen van de inspectie. Op de reeds door het bestuur gesignaleerde knelpunten zijn passende acties uitgezet. De vijf basisscholen scoorden alle goed op de aangegeven standaarden. De inspectie gaf in haar toelichting aan een aantal goede scholen te hebben gezien. Het bestuur herkent dat de betreffende scholen goede scholen zijn. Toch is maar een school door het bestuur voorgedragen als goed en deze is uiteindelijk als voldoende beoordeeld. De reden hiervoor is dat het pedagogisch handelen en onderwijsaanbod niet in alle groepen goed is.

En precies dit is de reden waarom Prisma geen andere scholen voor goed laat opgaan. Bij het beschrijven van haar bevindingen en oordelen laat het kader de inspectie geen ruimte om de context waarin een school zich bevindt mee te wegen. Een pas gestarte leerkracht, een zij- instromer worden niet beoordeeld op het niveau van een startende leerkracht maar op het niveau van de vakbekwame leerkracht. Een niet bevoegde leerkracht geeft per definitie al een onvoldoende. En dan kan het gebeuren dat het eindoordeel over een school die goed is op heel veel standaarden, toch een (on)voldoende eindoordeel krijgt als er sprake is van problemen met de bezetting van de groepen.

Het bestuur beoordeelt de school niet alleen op de resultaten maar ook op de ontwikkeling van de kwaliteit van de lessen, op de maatregelen die genomen worden om de kwaliteit van de instructie en de veiligheidsbeleving van de kinderen te waarborgen en op de inspanningen die worden verricht om aan goed personeel te komen. De scholen verantwoorden zich met een teambreed beeld van de

bekwaamheden van hun leerkrachten en hierop passende professionalisering en coaching.

De context.

De beide scholen waar een kwaliteitsonderzoek loopt, staan in Almere Poort. De kleinste school telt 70 leerlingen en heeft te kampen met een groot personeelsverloop. Veel leerkrachten vinden een kleine school in een “aandachtsgebied” niet aantrekkelijk en op deze school accepteerden leerkrachten soms al na enkele maanden elders een baan. Een aan de school benoemde nieuwe directeur trok zich in de loop van het schooljaar terug. Na veel inspanningen en noodgedwongen onorthodoxe acties in het kader van de werving van nieuw personeel is er sprake van een goed perspectief. De interimdirecteur ervaart veel steun vanuit de organisatie en heeft zich voor langere tijd verbonden aan Prisma. Er zijn een aantal ervaren leerkrachten benoemd.

Op de andere school in Poort was de inspectie heel positief over de kwaliteitscultuur en de kwaliteitszorg op schoolniveau maar bleek op groepsniveau nog ontwikkeling noodzakelijk. Ook op deze school zijn de problemen met de bezetting nu opgelost en zijn een nieuwe directeur en lb-er benoemd.

In de afgelopen jaren is Almere sterk gegroeid. Veel personeel van Prisma werkt in deeltijd en een aanzienlijk deel van deze leerkrachten (meer dan 200) woont in de omringende provincies en blijft daar wonen. In deze gebieden is razendsnel een enorm personeelstekort ontstaan. Dit leidt ertoe dat vanaf januari 2017 tot heden bijna 175 leerkrachten van Prisma zijn vertrokken. Dat is een derde van het totaal aantal leerkrachten. Het merendeel van deze personeelsleden heeft een baan in de eigen woonomgeving gekregen. Ook een aantal directeuren heeft deze keuze gemaakt. Het herbezetten van de opgevallende plaatsen, vaak zelfs midden in een schooljaar, is een enorme opgave. Ter illustratie: een van de in dit onderzoek door de inspectie bezochte scholen heeft dertig vacatures gehad de afgelopen twee jaar. Een andere school zeventien. Dat de inspectie aangaf dat dit niet direct was te merken is een groot compliment voor de betreffende schooldirecties. Daarnaast is in onze stad sprake van complexe sociale problematiek waar ook het onderwijs nog geen antwoord op heeft en staan de resultaten van het onderwijs al tien jaar onder druk.

De reflectie van het schoolbestuur.

Het bestuur is van mening dat de inspectie erin is geslaagd een afgewogen, waarheidsgetrouw en herkenbaar beeld van de organisatie en de onderscheiden scholen te weergeven.

Het bestuur en de scholen hebben alle ruimte gehad zich te presenteren. De inspectie heeft op professionele wijze de onderzoeken uitgevoerd en daarbij ook afwegingen gemaakt die goed waren gemotiveerd en werden besproken met het bestuur.

Het bestuur is trots op de conclusie van de inspectie dat zij in haar onderzoeken en gesprekken op alle niveaus dezelfde informatie kreeg

en dat zichtbaar was dat directies en bestuur doelen, ambities en zelfs verantwoordelijkheid delen. Het bestuur beschouwt zijn directies dan ook als het cement van de organisatie. Ook de transparantie binnen onze organisatie is duidelijk in beeld gekomen doordat de RvT en de GMR maar ook de ouders en leerkrachten eensluidende informatie gaven.

Als we dit beeld afzetten tegen de reeds eerder beschreven context dan concludeert het bestuur dat het eindoordeel van de inspectie over de onderdelen kwaliteitscultuur en kwaliteitszorg op stichting niveau te mager is. Als een organisatie erin slaagt ook onder deze omstandigheden zo verbonden met elkaar en met zorg voor de kwaliteit van het onderwijs en de cultuur te presteren en als blijkt dat het systeem van kwaliteitszorg zo goed is ingebed dan verdient dit het oordeel goed.

Het inspectiebezoek heeft voor Prisma veel input opgeleverd om de onderwijskwaliteit nog verder te verbeteren

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

